

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
ด้านเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ
ที่ ศค.ร./2543

ผู้อุทธรณ์ : นางสาววิไล ██████████
หน่วยงานที่รับผิดชอบ : ธนาคารแห่งประเทศไทย

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่านางสาววิไล ██████████ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ประชาชาติ
ธุรกิจ ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยเรียกว่า “ผู้อุทธรณ์” ได้มีหนังสือถึงธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)
ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยเรียกว่า “ธปท.” เพื่อขอข้อมูลข่าวสาร 2 รายการ ได้แก่

1. ข้อมูลการดำเนินการเปรียบเทียบปรับของสถาบันการเงินที่ ธปท. ได้ดำเนินการถึง
ที่สุดแล้วตั้งแต่ปี 2539 ถึงปัจจุบันว่ามีจำนวนกี่ราย โดยขอทราบรายชื่อสถาบันการเงินที่ถูกเปรียบเทียบ
ดังกล่าว และลักษณะการกระทำผิดและจำนวนเงินที่สถาบันการเงินแต่ละรายถูกดำเนินการเปรียบเทียบ
ด้วย
2. ขอให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินเปิดเผยงบการเงินและ
ฐานะการดำเนินงานในการช่วยเหลือสถาบันการเงินแต่ละราย รายละเอียดการแปลงหนี้เป็นทุนในส่วน
ของ 5 ธนาคารพาณิชย์ที่ ธปท. เข้าแทรกแซง และในส่วนของ 56 ไฟแนนซ์ที่ถูกปิดกิจการขณะนี้
มียอดหนี้จำนวนเท่าไร แยกเป็นเงินต้นและดอกเบี้ยรวมถึงภาระผูกพันในภายหน้าที่เกิดจากการอวัล
ตัวและการเปลี่ยนตัวเงิน ซี ดี

ธปท. ได้เปิดเผยข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้แก่ รายละเอียด
แปลงหนี้เป็นทุนของ 5 ธนาคารพาณิชย์ที่ ธปท. เข้าแทรกแซง ยอดหนี้ของ 56 ไฟแนนซ์ที่ถูกปิดกิจการ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541 และภาระผูกพันในภายหน้าที่เกิดจากการอวัลตัวและการเปลี่ยนตัวเป็น

/ บัตรเงินฝาก

บัตรเงินฝาก สำหรับข้อมูลการดำเนินการเปรียบเทียบปรับธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตั้งแต่ปี 2539 ถึงปัจจุบัน และงบการเงินและฐานะการดำเนินงานในการช่วยเหลือสถาบันการเงินในแต่ละราย ธปท. มีคำสั่งไม่เปิดเผยโดยไม่เหตุผลว่า เป็นข้อมูลที่ตามปกติวิสัยของสถาบันการเงินจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความไม่มั่นใจในเสถียรภาพของสถาบันการเงินทั้งระบบ และอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศตามนัยมาตรา 15 (1) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จึงไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้

ต่อมา ผู้อุทธรณ์ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยใช้สิทธิอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตามหนังสือ ปชช. 49 / 2542 ลงวันที่ 3 มิถุนายน 2542 เพื่อให้ ธปท. เปิดเผยข้อมูลการดำเนินการเปรียบเทียบปรับธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตั้งแต่ปี 2539 ถึงปัจจุบัน โดยผู้อุทธรณ์มีความเห็นว่า “ไม่เห็น ว่าข้อมูลการเปรียบเทียบจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงฯ ได้อย่างไร ในเมื่อสถาบันการเงินดำเนินการไม่ถูกต้อง สมควรจะต้องเปิดเผยเพื่อให้สาธารณชนตรวจสอบตามหลักธรรมรัฐ (Good Governance)” คณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ ได้มีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้เรียกว่า “คณะกรรมการวินิจฉัยฯ” เป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งต่อไปในคำวินิจฉัยนี้เรียกว่า “สขร.” ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ได้ขอทราบข้อเท็จจริงและเอกสารข้อมูลข่าวสารตามที่ผู้อุทธรณ์ขอจาก ธปท. เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตามหนังสือ ที่ นร 1311 / 832 ลงวันที่ 16 มิถุนายน 2542 และ ธปท. ได้จัดส่งเอกสารดังกล่าวมายัง สขร. ตามหนังสือ ลับ ที่ ธปท. ผ. 2655 / 2543 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2542 และให้เหตุผลในการปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการเปรียบเทียบปรับฯ ว่า “การเปิดเผยข้อมูลการเปรียบเทียบปรับสถาบันการเงินแต่ละแห่งโดยละเอียด อาจเป็นเหตุให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในสถาบันการเงินและต้นตอระลอกเงินฝากเนื่องจากไม่อาจแยกแยะระดับความหนักเบาของการกระทำผิดของสถาบันการเงินได้ อันจะมีผลกระทบต่อเสถียรภาพของสถาบันการเงินทั้งระบบของประเทศ”

/ การพิจารณา

การพิจารณา

1. ปัญหาข้อกฎหมายเบื้องต้น

เหตุผลของคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ ธปท. ชัดแจ้งตามมาตรา 15 แล้วหรือไม่ ทั้งนี้ คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของ ธปท. ถือว่าชัดแจ้งตามมาตรา 15 (1) แล้ว

2. ข้อเท็จจริงและข้อพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ

หลังจากพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายเบื้องต้นประกอบกับพิจารณาจากเอกสารหลักฐานที่คู่กรณี คือ ผู้อุทธรณ์และ ธปท. ส่งมาแล้ว คณะกรรมการวินิจฉัยฯ ได้กำหนดประเด็นว่าการที่ ธปท. อ้างเหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 วรรคแรก (1) นั้น มีน้ำหนักเพียงพอหรือไม่ นอกจากนั้น ในชั้นการพิจารณาได้มีประเด็นขึ้นมาจาก เหตุผลการปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอีกประการหนึ่งคือ มีกฎหมายห้ามเปิดเผยตาม พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจเงินทุนธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 และ พ.ร.บ. การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ตามนัยมาตรา 15 วรรคแรก (6) แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาด้วยว่าการที่ ธปท. อ้างเหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 วรรคแรก (6) นั้น มีน้ำหนักเพียงพอหรือไม่

เมื่อได้พิจารณาถึงเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารประกอบคำชี้แจงของคู่กรณีแล้วคณะกรรมการวินิจฉัยฯ มีความเห็น ดังนี้

1. คณะกรรมการวินิจฉัยฯ เห็นว่าการเปิดเผยไม่น่าจะก่อความเสียหายต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ ตามนัยมาตรา 15 วรรคแรก (1) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐปฏิบัติเพื่อควบคุมมิให้มีการกระทำความผิดนั้น จะแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดได้เป็นอย่างดีและมีความโปร่งใส ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน

นอกจากนั้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวน่าจะเป็นผลดี กล่าวคือ ประชาชนซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องในฐานะผู้ฝากเงินกับสถาบันการเงินต่าง ๆ จะได้ทราบว่าสถาบันการเงินที่ตนเกี่ยวข้องด้วยได้กระทำความผิดไว้บ้างและยังเป็นการป้องปรามมิให้สถาบันการเงินเหล่านั้นกระทำความผิดซ้ำอีกหรือมิให้สถาบันการเงินอื่น ๆ กระทำความผิดในลักษณะเดียวกันด้วย

/ สำหรับ

สำหรับข้ออ้างใช้กันทั่วไปว่าหากเปิดเผยการกระทำความผิดของสถาบันการเงินจะทำให้ประชาชนตื่นตกใจและพากันไปถอนเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งจากสถาบันการเงินที่กระทำความผิดและสถาบันการเงินอื่น ๆ เนื่องจากไม่มีความเชื่อมั่นในสถาบันการเงินโดยส่วนรวมนั้นยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอ เนื่องจากเหตุการณ์ดังกล่าวไม่น่าจะเกิดขึ้นในสภาวะปัจจุบัน เพราะสถาบันการเงินบางแห่งได้ปิดกิจการไปแล้วและบางแห่งรัฐก็ได้เข้าไปช่วยเหลือแล้ว และประชาชนก็ได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้จากทางหนังสือพิมพ์และสื่อสารมวลชนอื่น ๆ มาโดยตลอดว่าเกิดจากการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพหรืออื่น ๆ และรัฐก็ได้ให้ความช่วยเหลือดูแลจัดการตามสมควร ประชาชนจึงไม่น่าจะตื่นตกใจ แต่น่าจะเป็นผลดีในระยะยาว

2. สำหรับประเด็นที่ว่า มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยตามนัย มาตรา 15 วรรคแรก (6) นั้น คณะกรรมการวินิจฉัยฯ มีความเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลการเปรียบเทียบปรับไม่เป็นไปตามข้ออ้างของ ธปท. ที่อ้าง พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจเงินทุนฯ มาตรา 77 และ พ.ร.บ.การธนาคารพาณิชย์ฯ มาตรา 46 สัตต¹ เนื่องจากตามกฎหมายที่ ธปท. อ้างสองมาตราดังกล่าวใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ หรือ ธปท. ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวได้ล่วงรู้ข้อมูล ซึ่งได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจสอบกิจการของธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุน และได้รับทราบข้อมูลต่าง ๆ เช่น บุคคลใดมีเงินฝากในธนาคารใดหรือบริษัทเงินทุนใดเป็นจำนวนเท่าใด หรือบุคคลใดกู้เงินจากธนาคารใดหรือบริษัทเงินทุนใดเป็นจำนวนเงินเท่าใด แล้วนำข้อมูลที่ได้ขึ้นไปเปิดเผย แต่ในกรณีอุทธรณ์นี้เป็นการขอข้อมูลจาก ธปท. มิใช่ขอจากเจ้าหน้าที่ธนาคารพาณิชย์ หรือเจ้าหน้าที่ ธปท. ซึ่งมีเจ้าหน้าที่หรือบุคคลตามกฎหมายสองมาตราดังกล่าว และข้อมูลที่จะเปิดเผยก็มีใช่ข้อมูลที่ล่วงรู้มาจากการปฏิบัติหน้าที่แต่อย่างใดแต่เป็นข้อมูลที่เกิดจากการที่บริษัทกระทำความผิด

---

¹ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. 2522, มาตรา 77 ผู้ใดล่วงรู้กิจการของบริษัทใด เนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ อันเป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยนอกจากตามหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน หรือการพิจารณาคดี หรือเป็นการเปิดเผยเกี่ยวกับการกระทำความผิดของบริษัทตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505, มาตรา 46 สัตต ผู้ใดได้ล่วงรู้กิจการของธนาคารพาณิชย์ใด เนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้อันเป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยของธนาคารพาณิชย์จะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยนอกจากตามหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนั้น ในมาตรา 77 ของ พ.ร.บ.การประกอบธุรกิจเงินทุนฯ ใช้ถ้อยคำว่า "กิจการที่ตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย" และมาตรา 46 สัตต ของ พ.ร.บ.ธนาคารพาณิชย์ฯ ใช้ถ้อยคำว่า "กิจการที่ตามปกติวิสัยของธนาคารพาณิชย์จะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย" นั้น เป็นเรื่องกิจการที่เมื่อเปิดเผยแล้วจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดังกล่าว เป็นการเปิดเผยแล้วจะทำให้เสียจรรยาบรรณของผู้ประกอบการ หรือการเปิดเผยความลับของลูกค้าเป็นต้น แต่กรณีอุทธรณ์นี้เป็นเรื่องที่บริษัทและสถาบันการเงินกระทำความผิดและถูกลงโทษตามกฎหมายจึงมิใช่เป็นเรื่อง "กิจการที่ตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย" หรือ "กิจการที่ตามปกติวิสัยของธนาคารพาณิชย์จะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย" ตามกฎหมายทั้งสองฉบับแต่อย่างใด อีกทั้งกรณีเป็นเรื่องที่ยุติแล้ว เนื่องจากมีการเปรียบเทียบปรับจนเหตุให้คดีระงับไป ฉะนั้นการอ้างข้อกฎหมายดังกล่าวของ ธปท. จึงไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

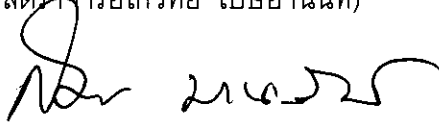
คำวินิจฉัย

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ ธปท. เปิดเผยข้อมูลการเปรียบเทียบปรับธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ (ที่เป็นนิติบุคคล) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ถึงปัจจุบัน ตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอ

(ศาสตราจารย์โกวิท โปะษานนท์)

ประธานกรรมการ

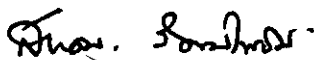
(รองศาสตราจารย์สมภพ มานะรังสรรค์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิพนธ์ พัวพงศกร)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สทนต์ รัตนไพจิตร)

กรรมการ

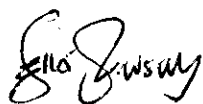
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ไชววิไลกุล)

กรรมการ

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

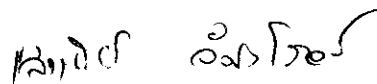
ด้านเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ

ที่ ศค ๕ / 2543

(รองศาสตราจารย์รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์เสาวนีย์ อัครโรจน์)

กรรมการ และผู้รับผิดชอบสำนวน

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วันที่ ๙ มีนาคม 2543